

Kesälaitumia kohti siirtymisestä

Kun kevätaurinko alkaa lämmittää, lentävät kaupunkilaisemännänkin ajatukset kohti kesää ja kesälaitumia. Hätään-tyneenä huomataan, kuinka kesä on jo aivan kynnyksellä ja ennen kesämökille siirtymistä tehtävänä on vielä niin siivoukset kuin koipuuhatkin. Vaikka onneksi oli oma kesämökki, kadehtivat kaupunkilaisemännät usein maalaisia virkasisariaan jotka saivat pysytellä aloillaan ja valmistella talon kesäkuntoon kaikessa rauhassa.

Varhain kevätaamuna emäntä tapasi käydä torilla hankkimassa "muhkean kinkun", joka suolauksen jälkeen meni palvattavaksi. Siitä riittäisi moneen suuhun kesävieraiden yllättäessä. Syksyllä ostettu ja tyhjäksi syöty silakkapytty pitää puhdistaa ja turvottaa, jotta se kalan kilohinnan laskettua voidaan taas täyttää ääriään myöten "ankaraan suolaan". Sitten kesällä kuuman perunan kanssa nautittuna mitä parhainta, suolaista hiilillä paistettua silakkaa, päästiin viilipiimänkin kanssa nauttimaan. Sillejäkin piti tilata ja huolehtia siitä, että kellariin kerrytetään riittävästi uusia pyttyjä ja purkkeja kesäkotiin vietäväksi – jotka kesän aikana täytetään maalaisherkuilla ja tuodaan syksyllä sitten taas kaupunkikotiin talvivarannoksi.

"Kesävalmistuksen" aikaan taloon saapui kotiompelija. Onnekas tilanne oli, jos emäntä kuului johonkin kotiompelijarenkaaseen. Renkaan muodosti joukko tuttuja rouvia ja ompelija kiersi vuorotellen kunkin kodissa. Ompelijat keskittyivät kesävaatteiden tekoon – luomaan uudesta vanhaa tai jatkamaan, kaventamaan tai levittämäänkin tamineita. Samalla emännät saivat kaappinsa siistityksi vaatteista joita ei voitu enää käyttää. Komeroiden siivouksessa osansa otti koitaistelu. Vaatteet tuotiin pihalle ja piiskattiin puhtaiksi. Ikkunoiden pesu niin ikään kuului emännän työtehtäviin. Nuori polvi, jos ei osallistunut siivoukseen, nähtiin usein oleskelevan iltojen pidetessä ulkosalla kivimuureilla tai hyppäävän narua tai ruutua, heitellen palloa tai juosten naattaa.

Kun koululaiset toukokuun lopulla saavat todistuksensa, ei mikään enää estä muuttoa maalle. Pakattiin päivä tai pari, mukaan haalittiin niin pakkilaatikot kuin marjapurkitkin. Kuorma toisensa jälkeen siirtyi juna-asemalle

Lapsia pihamaalla maaseudulla kesämökillä.

Englund John, kuvaaja 1910–1919.

Satakunnan Museo, kuvakokoelma.

tai laivarantaan isien saatellessa perheitään kesäkotia kohti – heidän lomansa kun alkoi vasta myöhemmin. Eikä se heitä kovin painanut, ottivat kesäleskeytensä mielellään vastaan ankaran siivous- ja muuttourakan päälle.

Mikä sitten sai perheenemännän lähtemään kevät toisensa jälkeen mukavasta kaupunkiasunnostaan kohti hataraa kesäkotia? - Odotus siitä lämpimästä kesäaamusta, "joka on kuin suvivirsi tai jokin kaukainen lapsuudenmuisto oikeiden, vanhanaikaisten kesien ajoilta". Kaikki työ ja hyiset kelit maksoivat lopulta vaivan.

[Kotiliesi:1932:10]